



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Acta Synodalia Osnabrvngensis Ecclesiae, Ab Anno Christi
MDCXXVIII.**

Brogberen, Johannes

Coloniae Agrippinae, 1657

Synodus Osnabrugensis, ejusdem Episcopi nona, celebrata XVIII Martii
MDCLIII.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14298

DIOECESANA SYNODVS
OSNABRVGENSIS

N O N A,

Sub Reverendissimo & Illustrissimo Principe
ac Domino,

D. F R A N C I S C O
G V I L I E L M O,

EPISCOPO OSNABRVGENSI,
RATISBONENSI, MINDENSI,
A C V E R D E N S I,

S. Romani Imperii Principe, Comite de Wartenberg
& Schawmburg, Domino in Wald & Hachenburg,

CELEBRATA OSNABRVGI,

Anno Millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio,

Feriâ tertiâ post Dominicam Oculi, quæ erat dies
decima octava mensis Martii;

P R Æ S I D E N T I B V S

nomine altememorata Illustrissimæ Suæ Celsitudinis,

Admodum Reverendis, Prænobilibus, & Doctissimo,
Dominis

J O A N N E A L E E R A D T,

E T

J O A N N E W I L H E L M O A W I N C K É L H A V S E N,

Cathedralis Ecclesiæ Osnabrugensis Præposito & Decano,

N E C N O N

J O A N N E B I S C H O P I N C K,

I. V. L. Curia Ecclesiastica Osnabrugensis Officiali, & Insignis
Collegiata Ecclesiæ ad S. Ioannem ibidem
Canonico.

O R-

O R D O E T C Æ R I M O N I Æ
S Y N O D I,

celebratæ in absentia

Illustrissimæ & Reverendissimæ Suæ Celsitudinis,

xviii Martii M D C LIII.

CITATIO AD SYNODVM.



EX speciali mandato Illustrissimi ac Reverendissimi Principis ac Domini, FRANCISCI GVILIELMI, Domini nostri clementissimi, monebunt omnes Decani tempestivè eos, qui ex suo districtu, sive Clerici sint sive Regulares, ad Synodum Diœcesanam de jure vel consuetudine venire debent, ut pridie Synodi, quæ erit xviii

Martii, tam maturè compareant, ut Dominos Deputatos Illustrissimæ Suæ Celsitudinis, in loco, ad hoc in valvis Ecclesiæ Cathedralis designando, alloqui, & si quid occurrat, ad Ecclesiæ & animarum salutem, proponere possint. Conferent autem omnes & singuli Decreta Visitationis ultimæ; de earum observantiâ, Officiali & Consistorio rationem reddituri. Ne tamen animarum cura aliquid detrimenti per absentiam Parochorum patiatur, curabunt Decani, ut necessarii Sacerdotes hinc inde dispersi relinquuntur aut surrogentur, quod populus eos, pro necessitatibus spiritualibus, convenire possit.

Locus sigilli.

*Ex mandato Illustrissimi Principis ac Domini,
Domini mei clementissimi,*

IOANNES BISCHOPINCK,
Officialis.

Pridie indictæ Synodi, nomine Illustrissimæ Suæ Celsitudinis, Domini Deputati conveniunt ad aulam Domini Præpositi Cathedralis Ecclesiæ, horâ quartâ pomeridianâ, ut in eadem ab omnibus & singulis, ad Synodum comparentibus, conveniri, eorundem gravamina, si quæ habeant, audire, & de iis, quæ postero die agenda sunt, debite monere possent. A quartâ ad quintam, campanæ Catholicorum per totam Civitatem, uti & ipso die Synodali, anticipatis per Ecclesias Horis Canonicis, denuo per horam integram, compulsæ fuerunt, donec universus Clerus, in Cathedrali Ecclesia apud Sacristiam congregatus, processionaliter Illustrissimæ Suæ Celsitudinis Deputatos, unâ cum Cathedrali Capitulo in Capella Divi Pauli expectantes, deduceret. Post accessum Minorum Deputatorum ad Ecclesiam, immediate ad Chorum processum est. quo in loco singuli, ut hactenus, confederunt. Pro Dominis Deputatis tamen, à parte Epistolæ in Presbyterio versus thronum Illustrissimi, infra tamen Abbatem Ibvngensem, in Pontificalibus sedentem, genuflexorium cum tapete præparatum fuit. Idem Dominus Abbas, in Ecclesia ante adventum Cleri paratus, expectans, mox, omnibus in locis suis subsistentibus,

Sacrum Pontificale de Spiritu sancto inchoavit. Sub Sacro, Communio totius Cleri, præcensibus bono exemplo Dominis Deputatis & Cathedralis Ecclesiæ Canonicis, habita fuit. Post sumptam Communionem ab Abbate, Diaconus Sacri cantavit alta voce: Confiteor. & tunc accesserunt singuli cum debita devotione, & stolis rubris, à Sacerdotibus assumptis.

Finito Sacro, Dominus Abbas, depositis paramentis Missalibus, assumpsit pluviale rubri coloris. Quod idem fecerunt tres Domini Deputati. Ut primum Dominus Abbas cum reliquis Deputatis indutus fuit, accessit ad altare majus. Diaconus Sacri, versus Clerum, cantavit: Orate. Mox genuflexerunt omnes, modico spatio orantes. Tum adhuc genuflexus D. Abbas, inchoavit Antiphonam: Exaudi Domine, Choro eandem prosequente. Finitâ Antiphonâ, Succentor Chori incepit Psalmum: Salvum me fac, Deus, ex Nocturno seris quintæ. Sub hoc Psalmo Dominus Abbas consedit ante altare majus usque ad finem Psalmi, facie ad Clerum versa; & Domini Deputati suis locis. Finito Psalmo, Dominus Abbas surrexit, vertit se ad altare, cantavit Orationem: Adsumus, ut in Pontificali, quâ finitâ, procubuit acceptâ mitrâ supra

Ec 4

faldis

faldistorium, reliquo Clero cum eo genuflectente; & duo Cantores ante Presbyterium cantarunt Litaniis omnium Sanctorum; in quibus dum diceretur, Vt omnibus fidelibus &c. surrexit Dominus Abbas, & pedum Abbatiale cum appenso velo sinistra tenens, & stans versus Clerum, cantavit: Vt hanc presentem &c. ut in Pontificali. Decantatis Litanis, Dominus Abbas, deposita mitra, stans cantavit: Oremus. Ministri: Flectamus genua. Levate. ac deinde Orationem: Da quaerimus, ut in Pontificali. Post haec imposuit incensum in thuribulum, Diaconus Sacri petiit ab eo benedictionem, legit more solito, stantibus omnibus, Euangelium: Convocatis Iesus. Lecto Euangelio, Dominus Abbas, exosculatus librum Evangeliorum, incensatus modo consueto, & genibus flexis, genuflectente etiam toto Clero, incepit Hymnum: Veni Creator. Post primum versum surrexerunt omnes, & mota Processio Cleri ad locum Synodalem consuetum. Interea a Clero & organo totus hymnus alternatim decantatus fuit. In loco Synodali omnes, ut in prioribus Synodis, se suis locis collocarunt; Domini vero Deputati a latere dextro, & Dominus Abbas cum Ministris Sacri a latere sinistro altaris, confederunt; Promotor Synodi, Secretarius item & Actuarius cum Notario, in locis solitis permanserunt. Omnibus, suis locis, confidentibus, Dominus Officialis Synodum allocutus est, his verbis:

Admodum Reverendi, Praenobiles, Venerabiles, Religiosi & Honorabiles viri ac Domini &c. Reverendissimus & Illustrissimus Princeps ac Dominus, Dominus FRANCISCVS GVILIELMVS, Episcopus Osnabrugensis &c. Dominus noster clementissimus, cum, instante hac Synodo vernali, ad praesentia totius S. Romani Imperii Comitum, a Sacra sua Caesarea Majestate specialiter evocatus, ad hanc Synodum accedere, eique personaliter praesidere non possit; ne quid tamen eorum, quae ad reformandos mores, ac disciplinam Ecclesiasticam restaurandam ac confirmandam, facere possunt, omittantur & suspendantur, Admodum Reverendis, Praenobilibus viris ac Dominis, D. Praeposito & D. Decano Cathedralis hujus Ecclesiae, una mecum in mandatis dedit, ut, Celsitudinis Suae nomine, huic Synodo celebrandae praesideamus, eaque omnia faciamus & praestemus, fierique ac praestari curemus, quae de jure & veteri ac laudabili consuetudine ac more fieri debent ac consueverunt; prout in hanc rem Sua Celsitudo Mandatum clementissime est impertita.

Tradita deinde Secretario Synodi, praefata Originalis Commissio; quam is clara voce ex pulpito praelegit in haec verba:

FRANCISCVS GVILIELMVS, Dei & Apostolicae Sedis gratia Episcopus Osnabrugensis, &c. Venerabilibus, Nobilibus atque Honorabili & Doctissimo, devotis, sincere Nobis in Christo dilectis & fideli, Ioan-

ni à Leeradt, Ioanni Wilhelmo à Winckelhaufen, & Ioanni Bischopinck, Cathedralis Nostrae Ecclesiae Osnabrugensis respective Praeposito, Decano, & Officiali Curiae Nostrae Episcopalis ibidem, salutem in Domino. Venerabiles, Nobiles, Honorabiles & Doctissime, devoti, sincerè Nobis in Christo dilecti, & fidelis. Cum per Nostrae gravissimae sollicitudinis publicas occupationes, & praesentia Sacri Romani Imperii Comitum, quibus nunc intendere debemus, impediamur, quò minus futurae Synodo, quae in Civitate Nostrae Osnabrugensi, feria tertia post Dominicam Oculi, incidentem in decimam octavam diem mensis Martii, ex laudabili Majorum Nostrorum consuetudine, ac Praecessorum Episcoporum Decretis, celebrabitur, pro hac vice personaliter interesse & praesidere non possimus: Nos vobis, de quorum prudentia, zelo, pietate, ac legalitate, singularem gerimus fiduciam; praesentium tenore, conjunctim & divisim, in Domino committimus, ut dictae Synodo, Nostrò nomine praesideatis, & Synodales has Constitutiones, quas vobis transmittimus, aliave, promulgari curetis, ac, ad earum observantiam, Clerum Nostrae Osnabrugensis Dioecesis debite admoneatis; & quicquid Nos in dicta Synodo personaliter agere possemus, Nostrò nomine peragatis: insuper etiam illius Synodi Acta, & praesentium atque absentium nomina, ad Nos in scripto referatis. Haec est serua voluntas Nostra, manu & sigillo Nostrò roborata. Valet in Domino. Datum ex Residentia Nostrae Episcopali Ratisbonae, die quarta Februarii, anno MDCCLIII; Episcopatum Nostrorum, Osnabrugensis vigesimo octavo, Ratisbonensis quarto, Mindensis & Verdenensis vigesimo quarto.

Lecta Commissione, Dominus Officialis porro Clerum sic allocutus est:

Dicti itaque Domini, mecum Deputati, per me interrogant omnes ac singulos Dominos Praelatos, & alios quoscunque, ad hanc Synodum legitime vocatos, an, ad Dei omnipotentis laudem & gloriam, & ad Ecclesiae Osnabrugensis incrementum, Synodus haec Dioecesana, legitime indicta & congregata, eis aperienda videatur.

Omnibus annuentibus, Decretum interposuit; simulque in Promotorem, D. Bernardum Matthiae à Campo; in Secretarium, D. Conradum Burenium; in Actuarium, D. Christianum Broickman, electos denominavit; qui suis locis confederunt. Statimque D. Officialis ex Pontificali Synodum affatus est.

Reproductis deinde litteris Citationis ad Synodum, lectus est Catalogus Cleri, & absentium nomina diligenter annotata.

Posteaquam Catalogus Cleri lectus fuit, Synodi Promotor, Dominus Bernardus Matthiae à Cam-

à Campo, absentium contumaciam accusavit his verbis:

Admodum Reverendi, Prænobiles, & Clarissime, Domini: cum ex recensito Catalogo &c. ut habetur supra in Synodo Osnabrugensi majore.

Pag. 5. col. 2.

Ad hæc D. Officialis, communicatione cum aliis Deputatis breviter habita, sic interlocutus est: Domini mecum Deputati per me decernunt &c. ut ibidem.

Pag. 6. col. 1.

Pena tamen absentium, Illustrissimæ Suae Celsitudinis declarationi reservata fuit.

Subsecuta tum concio Synodalis; quam de more habuit Dominus Conradus Barenus, Cathedralis Ecclesie Osnabrugensis Pastor. Quâ finita, Secretarius Synodi ex manibus Deputatorum accepit Decreta Synodalia; rogavitque, num placeat hæc ipsa in præsentè Synodo publicari.

Annuentibus Dominis Deputatis, primum Decreta Synodi generalia, & in omnibus Synodis prælegi solita, usque ad Decretum de professione fidei faciendâ inclusive, prælegit; & deinde sequentia publicavit.

S E Q V V N T V R

DECRETA SYNODALIA,

Ex mandato Reverendissimi & Illustrissimi Domini Episcopi Osnabrugensis &c. Domini FRANCISCI GVILIELMI, die XVIII mensis Martii anno MDCCLIII, Osnaburgi, in Synodo vernali, publicanda.

DECRETVM I.

FRANCISCVS GVILIELMVS, Dei & Apostolicæ Sedis gratia, Episcopus Osnabrugensis, &c. Posteaquam, magnis sumptibus, pro majori cultus divini augmento, & instructione Parochorum, opera quædam, videlicet Proprium Sanctorum Dioecesis Osnabrugensis, Agendam seu Rituale, præsertim pro Parochiis, item Missas proprias Sanctorum Dioecesis Osnabrugensis, typis edi curavimus: hinc, in virtute sanctæ obedientiæ, mandamus omnibus & singulis, ut illos libros, non solum quantocius, tam pro se, quam pro Ecclesiis suis, sibi comparent, verum etiam sese iis in omnibus accommodent, regulasque & rubricas traditas, diligenter, semota omni novitate vel antiquitate, ad amussim observent, singulorum prædictorum librorum duplex exemplar habeant, unum in domo pastoralis, & alterum in Ecclesia, ejusdem Ecclesiæ sumptibus emendum. Inscribatur etiam nomen Ecclesiæ frontispicio, ne aliæ manus hujusmodi librum sibi vendicent.

DECRETVM II.

CVm etiam Catechismum, Cantionesque in Ecclesiis observandas, pro uniformitate, ac aliorum non approbatorum librorum (qui, præ dolor, hoc perturbato belli tempore irreperunt) eliminatione, typis edi fecerimus: proinde quisque Pastor aliquot exemplaria, pro necessitate suæ Parochiæ & Scho-

larum, sumptibus Ecclesiarum similiter emet, tam per se quam per ludimagistros distribuenda.

DECRETVM III.

Volumus præterea, ut, intra mensem à finita Synodo, singuli Decani rurales à singulis sui Decanatus Ecclesiis ac personis informationem capiant; num, & quot, exemplaria, juxta hoc nostrum Decretum, sibi comparaverint.

DECRETVM IV.

Antiquas Agendas, quibus hæctenus usi sunt, qualescunque illæ sint, uti & Catechismos, librosque cantionales Germanicos, à pueris & ludimagistris accipiant, & dictis Decanis, cum designatione in scripto, transmittant. Decani vero dictas informationes ac designationes Officiali Nostro, juxta præfixum illud tempus, consignent, ut Nobis debitam relationem facere possit.

DECRETVM V.

NE autem hac in re difficultas sit, constituimus, ad hos libros vendendos & distribuendos, Theodorum Hulsborst, Vicarium Cathedralis Nostræ Ecclesiæ Osnabrugensis; à quo petenda erunt exemplaria; quorum compactionem ad debitum usum ipsi Pastores suis locis promovebunt.

DECRE

DECRETVM VI.

CUm etiam in vifitatione Noſtra, per totam Diceceſim perſonaſter à Nobis facta, compererimus, Synodorum Noſtrarum, ab anno MDCXXVIII, uſque ad annum MDCXXXIII celebratarum, librum, in paucis locis repertum, aut periſſe, aut ſufficiencia exemplaria amplius ſubmiſtranda deeſſe; hinc novis & magnis ſumptibus illum recudi, poſterioreſque Synodos diverſas, præfertim de annis MDCL, MDCLI, MDCLII, & MDCLIII, adjungi fecimus. Et cum liber ille, brevi, prælo ſit perficiendus; hinc ſimiliter omnibus & ſingulis mandavimus, ut unum exemplar quantocius, ſumptibus Eccleſiæ, ſibi comparent, aliud etiam domi pro ſe proprium habeant. &, qui in eo negligentis fuerint, debite punientur.

DECRETVM VII.

Denique, cum etiam tempus Paſchale appropinquet, omnes & ſingulos, curam animarum quoquo modo habentes, in Domino adhortamur, ut officio ſuo, non ſolum quoad ſe, ſed etiam quoad ſibi commiſſos, diligenter ſatiſfaciant, atque decretis & ordinationibus Noſtris, antehac publicatis, obtemperent, & inhæreant.

DECRETVM VIII.

A Dominica Lætare uſque ad Pentecoſten incluſivè, in omnibus Eccleſiis, poſt Conciones, ſinguli Paſtores, & curam anima-

rum quoquo modo habentes, ex ſuggeſtu orear quinqueſ *Pater & Ave* clara voce, & totus populus ſimiliter proſequatur, pro felici ſucceſſu Comitiorum S. R. Imperii, quæ modo Ratiſbonæ habentur. Quem in finem etiam Superiores Ordinum Religioſorum, particulares devotiones in ſuis Monaſteriis inter ſe ſibiſque ſubditos inſtituant, & ad ædificationem populi pro bono communi proſequantur.

DECRETVM IX.

Volumus etiam, ut in quaque Synodo nomina eorum, qui de Clero ab ultima Synodi celebratione in Domino obierunt, prælegantur, & ſinguli Sacerdotes intra octiduum à Synodo, pro refrigerio animarum eorum defunctorum, Sacrificium Miſſæ Deo offerant.

DECRETVM X.

Vltimo, omnibus & ſingulis, in virtute ſanctæ obedientiæ, mandamus, ut præcedentia Decreta Synodalia, quæ hîc repetimus, & repetita declaramus, per omnia obſervent, & reſpective ad effectum deducant. Quod ſi in hoc ſive Prælatuſ ſive ſubdituſ negligentis fuerit, in proxima Synodo debitis correptionibus ſubjacebit.

Atque hæc ſunt, quæ pro hac vice publicanda ac proponenda cenſuimus. In quorum omnium fidem hæc manu Noſtra ſubſcripſimus, & ſigillo Noſtro, ad id conſueto, communiri fecimus.

L. S.

FRANCISCVS GVILIELMVS.

Hiſ peractis, palam prælectæ fuerunt literæ Paſtorales ſequentes, quas Illuſtriſſima Sua Ceſtudo Ratiſbonâ ad Clerum ſuum Oſnabrugenſem tranſmiſerat.

LITERÆ PASTORALES
AD CLERVM OSNABRVGENSEM.

FRANCISCVS GVILIELMVS, Dei & Apoſtolice Sedis grâtia Epicoſopus Oſnabrugenſis, &c. alligatus in Domino, omnibus vobis de Clero Noſtro in Chriſto Ieſu ad Synodum vocatis, unitatem ſpiritus in vinculo pacis.

2 Cor.
II. v. 28.

Scitis, Fratres chariſſimi, inſtantiam meam quotidianam, ſollicitudinem Eccleſiarum mearum. Meminiſtis, quid, in præterita Synodo autumnali, vobis ſimiliter in Domino congregatis populoque meo præſens, ſub meum ex Diceceſi diſceſſum, pro officio meo

Epicoſicali, propoſuerim, voſque, ut dignè ambularetis vocatione veſtrâ, qua vocati eſtis, ad ſalutem veſtram, ad ſalutem animarum, Ieſu Chriſti ſanguine redemptarum, curæque veſtræ commiſſarum, monuerim, coramque Crucifixo Domino noſtro Ieſu Chriſto obſtatus fuerim. Volo itaque voſ ſcire ulterius, qualem ſollicitudinem habeam pro vobis, & iis, quæ in Diceceſi ſunt de concredito mihi ovili, & quicumque non vident faciem meam nunc in carne, ut conſolentur corda ipſorum, cum me ſibi ſpiritu alligatum audiunt.

Coloſſ. 2.

Eadem

Bern. ep.
302.
Litem ep.
384.

Eadem vobis scribere, mihi quidem non pigrum, vobis autem necessarium. optans ac orans dirigi actus & studia vestra ad omne quod decet & expedit; optarem equidem corporali praesentia sacro vestro coetui interesse; unde, sicut vobiscum in unitate spiritus ambulare debeo, ita de vivificatione sancti Spiritus, & progressionibus animae, praesentialiter & communiter tractarem. quia verò, ex divinae dispositionis arbitrio, in medio Romani Imperii negotiorum pelago constitutus, circumsaevientium procellarum inundationibus contundor, ut, non quod volo, sed quod nolo, faciam; per spiritum & litteras meas vobis praesentiam exhibeo, & quatenus permittitur, paterna charitate, pro desiderio vestro, me Conventui praesento; cupiens quidem, & quanto possum affectu rogans, ut & vos conjunctim vobiscum vestrum spiritum habeatis, & in cõmuni super me omnipotentis Dei gratiam propensius imploretis. In montis siquidem vertice constitutus, ubi undiq; ventorum flatibus propulsor, spero ex Dei dono aliquatenus in tanto turbine posse subsistere, si orationum vestrarum interventum apud Deum meruerim obtinere. Ut autem apud eum orationibus vestris promptam semper habeam fiduciam, & quod meis meritis non valeo, vestris intercessionibus assequar; opto, charitatem vestram, de his quae ad Deum & proximum sunt, nec non de custodia disciplinae ecclesiasticae, ita fore semper sollicitam, ut nulla nubes in operibus vestris appareat, quae orationes vestras, quo minus ad Deum penetrant, valeat aliquando praepedire.

Cum itaque convenitis, filii dilectissimi, in unum; de corrigendo se quisque in iis quae sunt ad salutem animarum & profectum disciplinae statuenda, & tunc, quae in aliis emendanda compereritis, eorum communem curam habete; vos praesertim, qui jam locum Nostrum, prout vobis mandavimus, tenetis, vel officia vestra id exigere nostis. Recordemini quaeso, (ut ad rem, propter quam convenistis, redeam,) quam sollicitè agrum Dominicum (qui verè vos praes aliis, utpote in sortem Domini vocati, estis) curare ac colere studuerim, semen etiam optimum in illam terram jam quintò, post restitutionem Episcopatus Nostrum, iniecerim; unde ergo adhuc habet is tanta in quibusdam ex vobis zizania? unde ficus haec & illa, licet stercoraverim, non habet fructum? Scitis, charissimi, omnem curam, laborem studiumque, inutiliter & agris & hortis impendi, si calor caelestis desit. Optavi toties ignem illum divini zeli & proximi; modum, illum acquirendi, conservandi, augendique, docui; imò & in multis vestrum me accendisse confisus fui, dum vites meae vineae, per paternas admonitiones & increpationes, debite putatas, pullulare crederem,

cum cordis lachrymas in oculis vestris viderem. Sed, heu, cur, & quò, calor ille recessit? cur ignis ille cineribus iterum suppressus? Hinc, hinc, zizania scandalorum in agro nostro durant; hinc ficus non habet fructum, nec vinea dat odorem suum; hinc vinea electa Domini Sabaoth facit adhuc labruscas. Causas hujus defectus, & extincti ignis caelestis, quibusque apud se ruminet; agat quod diximus haberi in libris Machabæorum, quando Nehemias Sacerdos jussit requiri ignem, quem, de altari sumptum, Sacerdotes olim absconderant. Cogitate, charissimi, altare, in quo ardebat vel saltem gliscebatur ignis ille tempore praeteritarum Synodorum. nonne cor vestrum ardens erat bonis propositis de futuro, & contritione magna de praeterito? Ignis hic quomodo evanuit? Utinam contutari ipsum essetis in aliquo saltem angulo cordis vestri, ita ut jam aquam lacrymarum haurire, & sacrificium Dei, spiritu contribulato, aspergere possietis. Certè sol caelestis gratiae, quae hactenus crassam nubem pravae voluntatis vestrae penetrare non potuit, refulgeret, & accenderetur ignis magnus, ita ut omnes mirarentur bona exempla, bonam vitam vestram, quibus etiam alios lapides, id est, obduratos in malo, aspergere, illosque accendere, & ad meliorem vitam reducere possietis. Pro consummatione hujus sacrificii, uti Sacerdotes, praesente Nehemia, orabant; sic & Nos, cum toto coetu, in Spiritu sancto congregato, oremus, Fratres charissimi, integro cordis affectu ad Deum, ut sacrificia haec accipiat, custodiat partem (id est, hereditatem) suam, eamque sanctificet. Ita clamo ego quotidie ad Deum meum; ita clamo nunc in confesso vestro; ita vos, Sacerdotes Dei, contrito corde clamate; ac prosequimini: Exaudi, exaudi; fiat, fiat.

Ita, quaeso, ita facite, dilectissimi vos, ut sanctificemini, ut perfecti sitis in omni opere vestro bono. Discipulus quippe proficiens, gloria est magistri, ait Bernardus; quisquis in schola Christi non proficit, ejus indignus est magisterio. Nemo proinde dicat, Satis est, sic volo manere, sufficit mihi esse sicut heri & nudius tertius. In via residet, qui ejusmodi est. Sic ergo currite, ut comprehendatis totam disciplinam, ne quando irascatur Dominus. Ipse Ego Episcopus obsecro vos, per mansuetudinem & modestiam Christi, qui absens confido in vobis: tantum digne Evangelio Christi conversamini; ut, cum venero & videro vos, five absens audiam de vobis, quia statis in uno spiritu fidei Evangelii unanimes, collaborantes verbo & exemplo; & in nullo terreamini ab adversariis, quae illis causa est perditionis, vobis autem salutis, & hoc à Deo. Itaque obedite, charissimi, non in praesentia mei tantum, sed multo magis nunc in absentia mea; cum metu & tremore vestram salutem opera-

2 Machab. I.

Bern. ep.
341.

2 Cor.
10. v. I.

Philip. I.
v. 27.

operamini in Christo Iesu Domino nostro ; in quo vos spiritu & corpore valere desidero, paternam & Episcopalem vobis benedictionem impertiendo. Datum Ratisbonæ in Residencia Nostra Episcopali, in Vigilia Angelici Doctoris Ecclesiæ, sancti Thomæ de Aquino;

anno, ab incarnati Verbi mysterio, millesimo sexcentesimo quinquagesimo tertio; Episcopatum vero Nostrorum, Osnabrugensis vigesimo octavo, Ratisbonensis quarto, Mindensis ac Verdenensis vigesimo quarto.

Locus sigilli.

FRANCISCVS GVILIELMVS.

Hicce Dominus Officialis, ex speciali Illustrissimæ Suae Celsitudinis mandato, seriam reprehensionem contra refractarios nonnullos, cum variis comminationibus, subjunxit; ac deinde Dominus Promotor Actuarius Synodi, super conscriptione Actorum Synodaliū, requisivit, finemque Synodo imponi petiit; prout Domini Deputati per Decretum imposuerunt, inceptoque per Succentorem Psalmo, Benedicite &c. ad Chorum majoris Ecclesiæ recesserunt. ubi deinde Dominus Abbas cæ-

tera ex Pontificali Romano peregit; ac Synodus, cum benedictione, & indictione proximæ, ad septimam Octobris hoc eodem loco habenda, amissa fuit.

Die subsequenti, omnes Decani & Pastores coram Dominis de Consistorio comparuerunt, ac ibidem gravamina sua explicuerunt; quibus prorenata satisfactum fuit. Itaque singuli ad propria redierunt in nomine Domini. Amen.

F I N I S.



I N D E X